

**ПРОГРАМА вступних випробувань
з української мови для вступників
на базі базової загальної
середньої освіти**

**Відповідно до діючої навчальної програми з
української мови для базової освіти, яка
затверджена Наказом Міністерства освіти і науки
України від 07.06.2017 № 804**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), ідеї концепції «Нова українська школа» (2016 р.).

Мета базової загальної середньої освіти— розвиток і соціалізація особистості учнів, формування їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Випускник основної школи — це патріот України, який знає її історію; носій української культури, який поважає культуру інших народів; компетентний мовець, що вільно спілкується державною мовою, володіє також рідною (у разі відмінності) й однією чи кількома іноземними мовами, має бажання і здатність до самоосвіти, виявляє активність і відповідальність у громадському й особистому житті, здатний до підприємливості й ініціативності, має уявлення про світобудову, бережно ставиться до природи, безпечно й доцільно використовує досягнення науки і техніки, дотримується здорового способу життя.

Мета навчання української мови в школі (предметна) — формування компетентного мовця, національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє виїннями й навичками вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами рідної мови — її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), тобто забезпечує належний рівень комунікативної компетенції. Зазначена мета передбачає здійснення навчальної, розвивальної і виховної функції освітнього змісту навчального предмета.

Відповідно до навчальної програми з української мови в КЗ «Одеське обласне базове медичне училище» створені тестові завдання для визначення рівня якості знань абітурієнтів в ході вступних випробувань в 2018 році.

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Звуки мови й звуки мовлення.

Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді й м'які, дзвінкі й глухі (*повторення*); вимова звуків, що позначаються літерами *г і з*.

Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт (абетка, азбука). Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї* та *щ* (*повторення*).

Вимова наголошених і ненаголошених голосних. Ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом. Позначення на письмі ненаголошених голосних [e], [и] та [o] перед складом з наголошеним [y] в коренях слів.

Орфографічна помилка (практично), її умовне позначення.

Вимова приголосних звуків. Уподібнення приголосних звуків.

Вимова і правопис префіксів **роз-, без-**Спрощення в групах приголосних.

Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків (практично).

Чергування [o] – [a], [e] – [i], [e] – [и]; [o], [e] з [і]; [и] – [і] після [ж], [ч], [ш], [шч] та [г], [к], [х] у коренях слів; [г], [к], [х] – [ж], [ч], [ш] – [з'], [ц'], [с'].

Основні випадки чергування у – в, і – й, з – із – зі (правила милозвучності).

Вимова і правопис префіксів

з- (зі-, с-), роз (розі-).

Позначення м'якості приголосних на письмі буквами **ь, і, є, ю, я**.

Основні правила переносу.

Правила вживання знака м'якшення (*повторення й поглиблення*).

Правила вживання апострофа.

Лексикологія

Групи слів за походженням: власне українські й запозичені (іншомовного походження) слова. Тлумачний словник української мови. Словник іншомовних слів.

Лексична помилка (тавтологія, калькування, вживання слів у невласливих значеннях тощо) та умовне позначення її (*практично*).

Написання слів, що увійшли в українську мову з інших мов (слова іншомовного походження): букви **и, ї**; правопис знака м'якшення й апострофа; подвоєння букв у загальних і власних назвах іншомовного походження.

Активна й пасивна лексика української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.

Групи слів за вживанням: загальноновживані й стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова й терміни, просторічні слова.

Пароніми (*практично*).

Фразеологія.

Фразеологізми. Поняття про фразеологізм, його лексичне значення. Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів. Фразеологізми в ролі членів речення. Ознайомлення із фразеологічним словником.

Словотвір. Орфографія

Змінювання і творення слів. Твірне слово. Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний (відкидання від твірного слова префіксів, суфіксів і закінчення), складання основ (або слів), аббревіатури, перехід слів з однієї частини мови в іншу.

Словотвірний ланцюжок. Словотвірний розбір слова.

Зміни приголосних при творенні слів: іменників із суфіксом **-ин(а)** від прикметників на **-ський, -цький**; буквосполученням **-чн- (-ин-)**. Зміни приголосних при творенні відносних прикметників із суфіксами **-ськ-, -цьк-, -зьк-** та іменників із суфіксами **-ств(о), -зств(о), -цств(о)**.
Складні слова. Сполучні **о, е** в складних словах.
Творення складноскорочених слів. Правопис складних слів разом і через дефіс, написання слів з **пів-**; правопис складноскорочених слів.

Іменник.

Іменник як частина мови: загальнезначення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
Іменники загальні й власні, конкретні та абстрактні (*повторення й поглиблення*).
Велика буква та лапки у власних назвах
Збірні іменники.
Рід іменників (*повторення*). Іменники спільного роду.
Число іменників (*повторення*). Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.
Відмінки іменників. Кличний відмінок. Відмінювання іменників. Поділ іменників на відміни й групи.
Відмінювання іменників I відміни.
Відмінювання іменників II відміни. Особливості відмінювання іменників чоловічого роду в родовому відмінку. Букви **-а (-я), -у (-ю)** в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.
Відмінювання іменників III – IV відмін. Незмінювані іменники. Рід незмінюваних іменників. Відмінювання іменників, що мають форму лише множини. Особливості написання іменників у кличному відмінку. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ, імен по батькові,
Не з іменниками.
Букви **е, и, і** в суфіксах **-ечок, -ечк, -ичок, -ичк, -інн(я), -ення(я), -н(я), -инн(я), -ив(о), -ев(о)**.
Правопис складних іменників (*повторення й поглиблення*).

Прикметник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні. Перехід прикметників з однієї групи в іншу.
Ступені порівняння якісних прикметників, творення їх.
Відмінювання прикметників.
Прикметники твердої й м'якої груп.
Перехід прикметників в іменники.
Творення прикметників (практично). Написання прикметників із суфіксами: **-еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-, -ськ-, -цьк-, -зьк-**.
Букви **е, о, и** в прикметникових суфіксах **-ев-(-єв-), -ов-(-йов-, -ьов-), -ин-, -ін-, -ичн-**. Написання **нез** прикметниками.
Написання **-н-** і **-нн-** у прикметниках.
Написання складних прикметників разом і через дефіс.
Написання прізвищ прикметникової форми.

Числівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні й складені.
Відмінювання числівників.
Буква **ь** на кінці числівників і перед закінченням у непрямих відмінках. Роздільне написання складених числівників.

Написання разом порядкових числівників з *-тисячний*. Узгодження числівників з іменниками.

Правильне вживання числівників на позначення дат і часу.

Займенник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні; питальні й відносні; заперечні; означальні й неозначені (*ознайомлення*).

Відмінювання займенників усіх розрядів.

Приставний **н** у формах особових і вказівних займенників.

Написання разом і через дефіс неозначених займенників.

Правопис заперечних займенників.

Написання займенників із прийменниками окремо.

Дієслово: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, безособові форми на

-но, -то(*загальне ознайомлення*).

Неозначена форма (інфінітив) та особові форми. Доконаний і недоконаний види дієслова.

Часи дієслів. Теперішній час. Минулий час. Зміна дієслів у минулому часі. Майбутній час.

Дієслова I і II дієвідмін. Букви **е, ив** особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін (*повторення*).

Дієвідмінювання дієслів теперішнього й майбутнього часу.

Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення дієслів умовного й наказового способів. Знак м'якшення у дієсловах наказового способу.

Безособові дієслова.

Способи творення дієслів.

Не з дієсловами (*повторення*).

Правопис **-ться, -исяв** дієсловах (*повторення*).

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Дієприкметниковий зворот. Розділові знаки в реченнях з дієприкметниковими зворотами.

Активні й пасивні дієприкметники. Творення й відмінювання активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Правопис відмінкових закінчень дієприкметників.

Обмеженість уживання форм активних дієприкметників теперішнього часу в сучасній українській мові, способи їх заміни.

Безособові дієслівні форми на **-но, -то**.

Правопис суфіксів дієприкметників.

-Н-удієприкметниках та **-нн-**уприкметниках дієприкметникового походження.

Нез дієприкметниками.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові.

Вид і час дієприслівників. Дієприслівники недоконаного й доконаного виду, творення їх.

Нез дієприслівниками.

Прислівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди прислівників (*практично*).

Ступені порівняння прислівників.

Творення й правопис прислівників. Букви

-н-та -нн-у прислівників.

Неі ні з прислівниками.

Ита і в кінці прислівників.

Правопис прислівників на

-о, -е, утворених від прикметників

і дієприкметників.

Написання прислівників окремо, разом, через дефіс.

Написання прислівникових словосполучень типу: *раз у раз, з дня на день*.

Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку слів у словосполученні й реченні.

Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Види прийменників за будовою.

Непохідні й похідні прийменники.

Написання похідних прийменників разом, окремо та через дефіс.

Синонімічні й антонімічні прийменники.

Прийменниково-іменникові конструкції в ролі членів речення.

Сполучник як службова частина мови.

Види сполучників за будовою, походженням. Використання сполучників упростому і складному реченнях: сполучники сурядності й підрядності.

Написання сполучників разом та окремо. Розрізнення сполучників й однозвучних слів.

Синонімічні й антонімічні сполучники.

Частка як службова частина мови.

Частки формотворчі та словотворчі. Частки, що надають слову або реченню додаткових відтінків (*практично*).

Правопис часток **не і ніз** різними частинами мови (*узагальнення*).

Написання часток **-бо, -но, -то, -от, -таки**.

Вигук як особлива частина мови.

Групи вигуків за значенням.

Дефіс у вигуках.

Кома і знак оклику при вигуках.

Словосполучення. Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова.

Речення. Речення прості й складні (повторення), двоскладні й односкладні.

Граматична помилка та її умовне позначення (*практично*).

Просте речення.

Двоскладне речення.

Головні й другорядні члени речення.

Підмет і присудок. Способи вираження підмета. Простий і складений присудок (іменний і дієслівний). Способи вираження присудка. Тире між підметом і присудком.

Узгодження головних членів речення.

Речення поширені й непоширені (*повторення*). Порядок слів у реченні. Логічний наголос.

Означення, додаток й обставини як другорядні члени речення (*повторення*).

Прикладка як різновид означення. Написання непоширених прикладок через дефіс; прикладки, що беруться в лапки.

Види обставин (за значенням), способи вираження їх.

Порівняльний зворот. Виділення порівняльних зворотів комами.

Односкладне речення.

Односкладні прості речення

з головним членом у **формі присудка** (означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і **підмета** (називні). Односкладне речення як частина складного речення.

Повні й неповні речення.

Тире в неповних реченнях.

Просте ускладнене речення.

Речення з однорідними членами.

Однорідні члени речення (зі сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком). Поширені й непоширені однорідні члени речення. Смыслові відношення між однорідними членами речення (єднальні, протиставні, розділові). Кома між однорідними членами речення.

Речення з кількома рядами однорідних членів. Однорідні й неоднорідні означення. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами (*повторення й поглиблення*). Двокрапка й тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.

Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями).

Звертання непоширені й поширені. Риторичне звертання. Вставні слова (словосполучення, речення). Групи вставних слів і словосполучень за значенням.

Розділові знаки при звертанні

і вставних словах.

Речення з відокремленими членами.

Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (також уточнювальні).

Розділові знаки при відокремлених членах речення.

Синтаксис. Пунктуація.

Пряма й непряма мова.

Заміна прямої мови непрямою.

Цитата як спосіб передачі чужої мови.

Діалог.

Розділові знаки при прямій мові й діалозі (*повторення й поглиблення вивченого*).

Складне речення, його ознаки.

Складні речення без сполучників, із сурядним і підрядним зв'язком.

Складносурядне речення,

його будова й засоби зв'язку між його частинами.

Смыслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Розділові знаки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення, його будова й засоби зв'язку в ньому. Підрядні сполучники й сполучні слова у складнопідрядних реченнях. Основні види складнопідрядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними підрядними частинами (способу дії й ступеня, порівняння, місця, часу, причини, наслідку, мети, умови, допусту). Розділові знаки між частинами складнопідрядного речення.

Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами.

Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.

Безсполучникове складне речення. Смыслові відношення між частинами безсполучникового складного речення.

Розділові знаки в безсполучникових реченнях.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку
Розділові знаки у складному реченні з різними видами сполучникового й
безсполучникового зв'язку.